

Rekneskapsrapport pr januar - februar 2026

Saksbehandlar:
Ingrid Karin Kaalaas

Arkivsaksnr.:
25/24395

JournalpostID:
26/12865

Saksnr:	Utval: Bjørnafjorden formannskap	Dato:
----------------	--	--------------

Kommunedirektøren sitt forslag til vedtak:

Formannskapet tar rekneskapsrapport pr januar - februar 2026 til orientering.

Bjørnafjorden, den 12.02.2026

Arild McClellan Steine
Kommunedirektør

Samandrag:

Dei fleste tenestene meldar om balanse pr februar. Det er likevel tidleg på året, og mykje kan utvikle seg i eine eller andre retninga. Som kjent er det drifta i pleie- og omsorgsområdet som har størst økonomisk utfordring. Pr februar ligg driftsnivået i desse tenestene på om lag på same nivå som ved utgangen av 2025. Prognosen er ei framskriving av dette nivået. Vi ventar at driftsnivået vil bli redusert ut over året etter kvart som prosjekta i Innsatstrappa får effekt. Prognosen vil då bli redusert. Målet om å tilpasse driftsnivået til budsjettet ligg fast, men rekneskapsprognosen vil først bli redusert når driftsnivået faktisk viser ein nedgang.

Konsekvensar av saka/vedtaket:

Økonomi:

Saka gir styringsinformasjon om den økonomiske situasjonen i kommunen.

Klima:

Saka har ikkje konsekvensar for klima eller miljø.

Folkehelse:

Saka har ikkje konsekvensar for folkehelsa.

Saksutgreiing:

OM RAPPORTEN

Forbruksprosenten er rekna ut frå rekneskap i % av årsbudsjettet. «Normal» forbruksprosent pr februar er for løns-intensive einingar er ca. 18%. Kolonnen Prognose årsavvik er vårt beste estimat på noverande tidspunkt om forventta meir- /eller mindreforbruk i forhold til budsjett ved årsslutt. Minus tal betyr meirforbruk eller mindre inntekter («underskot»), positive tal betyr mindreforbruk eller meirinntekter («overskot»).

FRIE INNTEKTER

Årsprognose: Frie inntekter ser så langt ut til å gå i balanse i 2026.

Frie inntekter omfattar rammetilskot frå staten, skatteinntekter og andre generelle driftsinntekter.

Kommunen sitt rammetilskot er noko endra i forhold til opprinnelig budsjettert beløp som følgje av stortinget si behandling av statsbudsjett. Sak om dette blei behandla i kommunestyret 19.02.2026 og budsjettet vil bli regulert i samsvar med vedtaket.

Frå 2026 er ordninga for innbetaling av forskotstrekk endra. Ordninga med skattetrekksskonto er avvikla og arbeidsgivarar skal i staden betale inn forskotstrekk til Skatteetaten fortløpande etter lønsutbetaling. Forskotstrekk for november og desember 2025 blir betalt etter gamal ordning, det vil seie i januar 2026. Det inneber at skatteveksten pr januar blir svært høg. Dette er ein eingangs-effekt og ikkje kan leggst til grunn for vidare skatteinnngang for året. Også februar tala er påverka av omlegginga. Vi har pr no berre lands-tal pr januar, og dei er noko svakare enn tala for Bjørnafjorden.

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift

Andre generelle inntekter består av inntekter frå havbruksfondet, integreringstilskot for flyktningar og rentekompensasjon frå Husbanken. Det er budsjettert med 20 mill. kr i inntekt frå Havbruksfondet. Utbetaling er venta i oktober. Rentekompensasjon frå Husbanken er budsjettert med 3,5 mill. kr og kjem i slutten av desember.

FINANS

Årsprognose: Finans vil truleg gå i balanse i 2026.

Rentenivået ligg pr no høgare enn det som blei lagt til grunn i budsjettet. Det inneber at det i år kan bli høgare renteutgifter enn budsjettert, avhengig av kor raskt, og kor mykje, rentenivået ev faller ut over året. Inflasjonstala var høgare enn venta i starten av året, og det kan tale mot ein reduksjon i styringsrenta til sommaren. Basert på rekneskapen for 2025 kan det vere at renteinntektene i år vil bli noko høgare enn budsjettert, igjen avhengig av rentenivået samt utviklinga i likviditeten.

Avkastninga på finansporteføljen i januar var negativ med 0,9 mill. kr. Vi har pr no ikkje mottatt rapport pr februar.

FELLESOMRÅDE

Årsprognose: Fellesutgifter vil truleg gå i balanse i 2026.

Fellesområde omfattar utgifter til Folkevalde organ, Fellesutgifter og Pensjon. Folkevalde organ ser så langt ut til å gå i balanse.

Pr no ser Fellesutgifter ut til å gå i balanse. Den største budsjettposten gjeld dekking av utgifter til årets lønsoppgjer, og utgiftene til det har svinga ein del dei siste åra. Det er sett av 42 mill. kr til årets lønsoppgjer i 2026.

Premieavviket i 2025 blei positivt med 50,4 mill. kr. Beløpet må utgiftsførast i 2026. Det blei i årsoppgjeret for 2025 sett av 50,4 mill. kr på eige disposisjonsfond til å dekke utgiftene i 2026.

Det er budsjettert med 65,6 mill. kr i bruk av premiefond i år. Også 2025 var eit godt år for pensjonsleverandørane ettersom det var god avkastning i finansmarknadene. Dette gjer at kommunen vil få tilført meir inn på premiefondet i 2026 enn det som er budsjettert brukt i år.

STAB

Årsprognose: Stab ser ut til å gå i balanse eller få mindreforbruk i 2026.

Det er framleis noko permisjonar m.v. i Stab som kan resultere i mindreforbruk på løn, men vi må sjå dette an litt ut over året.

OPPVEKST

Årsprognose: Oppvekst ser ut til å gå i balanse i 2026.

På skuleområdet er dei økonomiske rammene stramme. Det blir meldt balanse samla sett. Nokre skular går inn i 2026 med eit for høgt driftsnivå, men det blir arbeida systematisk for å ta ned drifta frå nytt skuleår.

Det høge driftsnivået i enkelte skular skuldast uheldige klassedelingstal, elevar med store hjelpebehov og konkrete oppfølgingstiltak knytt til elevutfordringar. Vi har fleire barn som treng tettare oppfølging av vaksne enn det vi hadde for få år sidan.

Alle einingane i Familiens hus driftar innanfor den økonomiske ramma.

Barnehageområdet melder balanse. Dette gjeld både tilskot til private barnehagar og den kommunale barnehagedrifta. Budsjettramma for styrings-tiltak til barnehagebarn (§31 og 37 i barnehagelova) er stram.

Oppsummering tiltak

Innsatstrappa er eit sentralt utviklingsarbeid for å sjå tenestene i samanheng og sikre at vi løyser oppgåvene så "langt nede i trappa som mogeleg". Alle tenestene i oppvekst er involvert i dette arbeidet. Vi har tru på at dette vil bidra til endra ressursbruk, men dette utviklingsarbeidet krev tid og kapasitet å gjennomføre.

Utover dette blir det arbeida med følgjande tiltak - gjeld heile oppvekstområdet:

- Tett dialog med einingsleiarane for å sikre kontroll på drifta. Det er stort fokus på å halde budsjett og kostnader nede i heile organisasjonen.
- Gjennomføring av stillingskontroll og behovsanalyse før tilsetjingsprosessar
- Sjukefråværsoppfølging i einingane
- Eininga søker om fritak frå arbeidsgjevarperioden for kronisk sjuke
- Det blir arbeida med å hente inn uteståande refusjonar for sjukmelde
- Innkjøp: kun nødvendig utstyr
- Gjennomføre omstillingsprosessar

Arbeid i arbeidsmiljøgruppene (AMG)

På skuleområdet blir det i tillegg arbeida med følgjande tiltak:

- Det blir arbeida med prosjekt knytt til reduksjon i skulefråvær i Innsatstrappa
- Konkret gjennomgang med kvar skule som ligg på for høg forbruksprosent i høve budsjett.
- Det er fleire komplekse og samansette vanskar hos elevane. Skuleeigar har, saman med skuleleiingane og aktuelle fagteneste, ein grundig gjennomgang av behova, og det blir arbeida både på system og individnivå for å finne gode løysingar som òg sikrar berekraftig økonomi.

Gjennomgang i personalgruppa om organisatoriske endringar for å hindre overforbruk

I Familiens hus blir det i tillegg arbeida med følgjande tiltak:

- Utvikling av ulike gruppetilbod i Familiens hus med tanke på å nå fleire utan at det blir for ressurskrevjande for organisasjonen.

Etablering av "Raudt team" som ein del av Innsatstrappa.

På barnehageområdet blir det i tillegg arbeida med følgjande tiltak:

- Det blir arbeida med Tidleg Innsats 0-6 år i Innsatstrappa.
- Fortsette arbeidet med at alle vedtak §37 skal vurderast ilag med vedtak §31 opp mot prinsippet å kunne gje kvart enkelt barn eit heilskapleg tilbod.
- Sikre at ASK (alternativ supplerande kommunikasjon) blir nytta i alle barnehagar

HELSE OG VELFERD

Årsprognose: Helse og velferd kan få eit meirforbruk på 13 mill. kr i 2026.

Aktivitetsnivået/driftsnivået i pleie- og omsorgsområdet ligg pr februar på om lag på same nivå som ved utgangen av 2025. Prognosen er ei framskriving av dette nivået. Vi ventar at driftsnivået vil bli redusert ut over året etter kvart som prosjekta i Innsatstrappa får effekt. Prognosen vil då bli redusert. Målet om å tilpasse driftsnivået til budsjettet ligg fast, men rekneskapsprognosen vil først bli redusert når driftsnivået faktisk viser ein nedgang.

Buffer på kr 15 mil som vedteke i budsjett for 2026 ligger på fellesområdet for sektoren og er ikkje nytta til å dekke meirforbruk i einingane, men gir utslag på prognosen.

Ein er godt igang med arbeidet kring innsats- og bustad trappa og dei underliggende delprosjekta. Pr feb. mnd er drifta ved dei ulike einingane på same nivå som dei var i 2025. Ein har ein forventning om å sjå effekt av dei ulike tiltaka i prosjekta gjennom året.

Luranetunet bu og behandlingssenter ligger an til ein prognose jf. drift i 2025. Gjennom prosjektet dimensjonering av institusjon og reduksjon av sengeplassar forventar ein effekt i løpet av året. Målet er at ein skal halde 30 sengeplassar ledige på dei to institusjonane for å sikre endringskapasitet og redusere kostnader jf. kommunestyrevedtak 30.10.25. Plan for reduksjon har vært jobba med over tid og ein har eit mål om at ein i løpet av hausten skal oppnå målet.

Prognose viser no ein positiv effekt ved Fusa bu og behandlingssenter, der ein har hatt reduksjon på drifta gjennom store delar av 2025. Ein forventar og sjå same effekten gjennom året med redusert drift også ved Luranetunet bu og behandlingssenter.

Det er knytt noko usikkerheit til tiltaket, da ein skal sikre fagleg forsvarlege tenester og dermed måtte ville gje vedtak om institusjonsplass for dei som trenger det. Prosjektet henger tett saman med prosjektet dimensjonering av heimetenester. Ei teneste vi allereie no ser det er ei auke i vedtak og brukarar. Heimetenesta i Os ligger an til eit høgt meirforbruk i 2026 som er tilsvarande driftsnivå i 2025. Det jobbast med å få på plass eit faktabasert analysegrunnlag så ein kan følge utviklinga og setja i verk tiltak i denne delen av tenesta.

Fleire av einingane melder om eit høgt sjukefråvær noko som og påverkar prognosebiletet.

Avdeling forvaltning og koordinering:

Til tross for utfordringar kring auke i tenestemottakarar og auke i lisenskostander så ser det ut som om eininga skal gå i balanse.

Legevakt og legetenester:

Til tross for utfordringar kring drifta ved Osøyro legesenter og ser det ut som om eininga samla sett skal gå i balanse.

Osøyro legesenter har gjennom 2025 arbeidd systematisk med å normalisere og tilpasse drifta ved legekantoret. Per i dag er det tre faste fastlegar ved kantoret. I tillegg er det knytt til ein fjerde lege for å styrke robustheita i drifta, då det ikkje vert vurdert som forsvarleg å drive legekantoret med berre tre legar over tid.

Pasientgrunnlaget ved kantoret er per no for lågt til å kunne drive legekantoret som næringsdrift. Det vil ta tid å byggje opp pasientlister, rutinar og organisering slik at kantoret får eit berekraftig grunnlag for økonomisk forsvarleg drift som privat legekantor.

Nav:

Eininga ser ut til å gå i balanse til tross for auka utgifter til kvalifiseringsordninga.

Tilrettelagte tenester:

Eininga ligg an til eit meirforbruk på kr 2 mil. Dette ser ein i samanheng med auke i vedtak kring avlastingstilbod til born og unge. Avdelinga klarar ikkje ta imot vekst innafør tilgjengelege rammar.

Fleire av avdelingane rapporterer om eit høgt sjukefråvær, noko som og har betydning for prognosebilete.

Psykisk helse og rustenester:

Eininga ser ut til å gå i balanse til tross for auka leasingkostnader og brukarvekst innan dei ambulante tenestene.

Luranetunet bu og behandlingssenter:

Eininga ligger an til eit meirforbruk på kr 19 mil. Dette er på nivå med drifta i 2025. Eininga rapporterer om ei auke i brukarbehov og komplekse sjukdomsbilete noko som førar til at ein ikkje klarar å levere fagleg forsvarlege tenester med planlagt bemanning.

Det planleggast no for reduksjon av drift noko som truleg vil ha betydning for den økonomiske utviklinga gjennom året.

Nokre avdelingar rapporterer om eit høgt sjukefråvær.

Heimetenester Os:

Eininga ligg an til eit meirforbruk på kr 8 mil. Dette er på nivå med driftsnivået i 2025. Ein opplever ei auke i brukarar til tenesta. Eininga rapportere og om eit høgt sjukefråvær som og har betydning for prognosebilete. Ein klarar ikkje gi fagleg forsvarlege tenester med dagens grunnbemanning og må ta inn ekstra tilsette på fleire vakter.

Fusa bu og behandlingssenter og heimetenester:

Til tross for utfordringar med rekruttering og fortsett behov for innleige i heimetenestene ser det ut som om eininga får eit mindreforbruk på kr 1 mil. Dette viser effekt av at eininga har hatt redusert drift gjennom store delar av 2025.

Oppsummering tiltak

- Stillingskontroll kvar veke for gjennomgang og drøfting av alle ledige stillingar.
- Månadlege økonomimøter med einingsleiar og økonomirådgjevar.
- Gjennomføring av tiltak i delprosjekta gjennom prosjekteigar og styringsgruppa
- Fokus på nærværs arbeid og sjukemeldingsoppfølging.

Sektoren jobbar med å revidere forsvarlegheitsindikatorane og har sett ned ei arbeidsgruppe. Ein ser eit behov for å sjå dette arbeidet i ein større samanheng med interkonkontrollsystemet og deriblant risikoanalysar. På denne måten vil ein i større grad sikre den "raude tråden" i arbeidet.

I alle delprosjekta jobbast det med gevinstarbeid med mål om å identifisere gevinstar og sikre gevinstrealisering.

For å følgje utviklinga og trenden innan heimetenestene jobbast det med å få på plass eit faktagrunnlag som kan danne grunnlag for analyser der ein kan følgje utviklinga.

SAMFUNNSUTVIKLING

Årsprognose: Samfunnsutvikling ser ut til å gå i balanse i 2026.

Fagstab og fellesutgifter

Høg forbruksprosent skuldast at inntekter frå konsesjonskraft framleis ikkje er ført.

Prosjekteininga

Forbruksprosent ligg litt høgt pga. lønn ikkje er fakturert (utleige), men dette vil ein balansere gjennom året.

Plan og Byggesak

Landbrukskontoret

Økonomital for perioden blir påverka av at vi berre får utbetaling frå samarbeidskommunane to gonger i året. Det gjev eit skeivt bilete i periodar mellom innbetalingane. Vi har ikkje sett i verk endringar i drift eller tiltak ut over det som allereie ligg i budsjettet. Prognosen for året er i tråd med revidert budsjett. Vidare er det behov for enkelte medarbeidar å jobbe overtid grunna arbeidsmengda i samband med KPA.

Plan

Det har vore lite inntekter på plan i starten av 2026. Størstedelen av inntekter på plan kjem frå behandling av planforslag, som blir behandla på utvalsmøte. Desse kjem med ujamne mellomrom gjennom året, og det er fram til no få saker til utvalet. Difor er det ikkje unaturleg med låge inntekter fram til no i året.

For å oppnå budsjetterte inntekter er avdelinga likevel avhengig av eit solid tal saker i løpet av året.

Byggesak

Det har vore fortsatt høg aktivitet på byggjesaker i starten av 2026, og avdelinga ligg godt an til å nå budsjetterte inntekter.

I haust rekrutterte avdelinga ny tilsynsførar, som hadde oppstart i januar. Det vil seie at avdelinga no er fulltalige i høve dei budsjetterte stillingane.

Kart og oppmåling

Avgiftspliktige salsinntekter/kartsal vert fakturert etterskotsvis slik at inntekter vil vise månaden etter. Det er fakturert for 150 i januar måned slik at dette er over kva som er budsjettert.

På kart- og oppmåling sjølvkostområde er det no mindre inntekter enn budsjettert, men dette skuldast lågare aktivitet i vintermånadene. Vi har vinterforskrift, så det vert ikkje reduksjon i gebyrinntekter sjølv om ein må utsette pga. kulde/frost. Vi har ein vakant stilling (pga. permisjon). Det vil derfor verte mindre orbruk på lønn truleg ut heile 2026. Budsjettet er ikkje korrigert for dette.

Kultureininga

Ikkje noko å melda som vi ikkje kjende til frå før.

Som tidlegare år har støttekontaktenesta ei underfinansiering i forhold til tal vedtak tenesta handterer. I 2025 førte dette til eit meirforbruk på om lag 2 millionar. Talet på brukarar og vedtak er minst like høgt no, så dette meirforbruket vil truleg også være der i store delar av 2026.

Det pågår eit arbeid "Prosjekt støttekontaktar" som tek for seg vedtakspraksis og tilbod. Her vil ein mellom anna sjå på kostnadsnivået og vurdere ulike alternativ for framtidig løysing. Det vil kome eigen sak om dette til politisk handsaming.

Brann

BR ligg framleis an til eit meirforbruk på om lag 1,5 millionar kroner i høve budsjett. Hovudårsaka er nedtrekk som ikkje er realisert. Det vert no utarbeid politisk sak til april om innsparingstiltak.

Eigedom Drift

Status ok. Det har so langt vore ein kald vinter og ein auke i straumforbruk i forhold til same tid i 2025.

Samferdsle

Årets første snøfall kom 1. januar. Det gjekk med omlag 8 millionar kronar til vinterdrift i januar. Det er ennå for tidleg på året til å sei noko om budsjettfort 2026 vil halde.

Vatn

Det er ennå tidleg på året, så det er stor usikkerheit kring rapporterte avvik. Likevel er det grunn til å tru at gjennomgangen av VA-anlegg, med tanke på økt avskrivningstid, samla sett vil gi vesentleg lågare avskrivingar og at sjølvkostområdet dermed kan få eit overskot. Sidan området har eit framførbart underskot blir ikkje dette overskotet sett av på fond og vil framstå som eit mindreforbruk i rekneskapen.

Inflasjonstala i starten av året tyder på at kalkylerenta for 2026 kan bli høgare enn antatt i budsjettet. Likevel er det så lenge igjen av året at denne effekten fort kan endre seg.

Avløp

Det er ennå tidleg på året, så det er stor usikkerheit kring rapporterte avvik. Likevel er det grunn til å tru at gjennomgangen av VA-anlegg, med tanke på økt avskrivningstid, samla sett vil gi vesentleg lågare avskrivingar og at sjølvkostområdet dermed kan få eit overskot. Sidan området har eit framførbart underskot blir ikkje dette overskotet sått av på fond og vil framstå som eit mindreforbruk i rekneskapen.

Inflasjonstala i starten av året tyder på at kalkylerenta for 2026 kan bli høgare enn antatt i budsjettet. Likevel er det så lenge igjen av året at denne effekten fort kan endre seg.